

Sindikalna konferenca osnovnih šol in zavodov za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami SVIZ v mandatnem obdobju 2018–2022

Pripravila: Jelka Horvat, predsednica Sindikalne konference osnovnih šol in zavodov za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami SVIZ

V izteku mandatnega obdobja 2018–2022 smo po eni že poprejšnji menjavi vlade dobili v Sindikalni konferenci osnovnih šol in zavodov za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami še tretjega sogovornika. V času vlade, ki jo je vodil premier Janez Janša, je bila stalnica neodzivnost Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) na naše pobude, predloge, vprašanja. Podobne ignorance v času prejšnjih vlad ne pomnim. Menim, da je takšen odnos MIZŠ dolgoročno vodil k polarizaciji celotne družbe, posredno pa k zmanjševanju vloge in pomena zaposlenih v vzgoji in izobraževanju. Omenjeno se je nekako že odrazilo v podatku o podpori, ki jo je javnost izrekla ob stavki zaposlenih v vzgoji in izobraževanju marca 2022 – ta je bila nižja kot, denimo, ob stavki, ki smo jo v sindikatu izpeljali pred omenjeno. Je škoda že narejena? In – če je temu tako – kaj bomo storili, da le-to zajezimo?

Obdobje, povzeto v poročilu, je bilo zaznamovano tudi z razhajanjem članstva ob nekaterih vprašanih, med drugim ob stališču, ki ga je naš sindikat zavzel v povezavi z ukrepi glede epidemije covida-19, in tudi ob pobudi o spremembah pri volitvah glavnega tajnika SVIZ. Menim, da nas je velika večina pristopila k članstvu v SVIZ iz zavedanja, da je to pravzaprav edina organizacija, ki se bori za položaj zaposlenih v vzgoji in izobraževanju, za to, da bi bili zagotovljeni takšni pogoji, ki omogočajo kakovostno izvedbo vsebin, in da bi bili vključeni v naše programe (otroci, učenci, dijaki ...) deležni ustrezne obravnave. Upošteva, da je članstvo našega sindikata tako številčno, je povsem pričakovano, da o enakih stvareh občasno razmišljamo različno. Prav je, da prisluhnemo drugače mislečim, prevetrimo preteklo delo, stališča, vizijo. Dejstvo je, da SVIZ, tako mislim, dobro krmari med zahtevami vlade in posameznih ministrstev (med drugim glede ukrepov, povezanih z epidemijo covida-19; pogajanj v preteklih obdobjih ...) ter pričakovanji in zahtevami članstva. Tako je bilo in, brezpogojno zaupam, bo tudi v bodoče takrat, ko se krešejo mnenja članstva. Mnogo nas je in naša pričakovanja si včasih diametralno nasprotujejo, pa vendar potrebujemo eden drugega. Ostanimo povezani.

Problematika izvajalcev dodatne strokovne pomoči

Ob težavah, s katerimi so se pri svojem delu srečevali izvajalci dodatne strokovne pomoči, smo za 23. 10. 2019 izglasovali stavko. Do slednje ni prišlo, saj smo v SVIZ z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) pred tem – tj. 24. 9. 2019 – sklenili dogovor, ki je naslovil in razrešil stavkovne zahteve mobilnih učiteljev.

Na podlagi anketnega vprašalnika o možnostih izboljšanja delovnih pogojev, potrebnih sistemskih ukrepov ipd. smo aprila 2022 na pristojni sektor v okviru MIZŠ naslovili povabilo k skupni pripravi krajše analize, katere del bi bil tudi omenjeni vprašalnik. Odzivi, ki smo jih prejeli, so pozitivni, in upamo, da bo predlagano srečanje realizirano.

Prizadevanja sindikata v povezavi s položajem mobilnih učiteljev je prepoznalo tudi vodstvo Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije. Na svoje letošnje izobraževalne dneve je društvo tako povabilo strokovnega sodelavca GO SVIZ Jerneja Zupančiča, ki je tam v okviru teme

o aktualnih dilemah in rešitvah na področju dela mobilnih učiteljev predstavil prispevek z naslovom Pogoji dela in položaj mobilne službe ter vloga sindikata – izkušnje, (z)možnosti in izzivi.

Pripravili smo osnutek spremembe normativa izvajalcev dodatne strokovne pomoči, ki bi ga ob morebitnih pogovorih z MIZŠ dodali k predlogom, ki smo jih že podali.

Na pobudo predstavnikov izvajalcev dodatne strokovne pomoči smo podali predlog za ustanovitev aktiva mobilnih učiteljev oziroma delovne skupine mobilnih učiteljev.

Predlog ministrstva za spremembo Kolektivne pogodbe za javni sektor in Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja v RS

V skladu s predlogom vlade (november 2021) naj bi se načeloma znižala pravica do letnega dopusta, zmanjšal naj bi se tudi odstotek dodatka za delo s posameznimi skupinami otroki s posebnimi potrebami (na nekaterih delovnih mestih bi se nekoliko povešal). Uvajajo se tudi nekatera nova delovna mesta in spreminja poimenovanje že aktualnih delovnih mest. Menim, da bi se morali upreti vsakršnemu zmanjševanju pravic iz naslova dopusta in dodatka, mnoge dileme poraja tudi vpeljava novih delovnih mest – pomanjkanje predstavitev nalog in dodatnih opredelitev.

Na podlagi omenjenega smo v Sindikalni konferenci osnovnih šol in zavodov za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami sklicali sejo predsedstva in pripravili anketo o omenjeni problematiki. Ponudila je uvid v posledice predlaganih sprememb za zaposlene v dejavnostih naše konference; k izpolnjevanju smo povabili tudi zaposlene v razvojnih oddelkih in izvajalke dodatne strokovne pomoči za predšolske otroke. Odgovori, ki smo jih z anketo pridobili, so pokazali, da se pravice iz naslova letnega dopusta in dodatka za delo z otroki s posebnimi potrebami znižujejo za praktično vse zaposlene. Ministrstvo je omenjeni predlog naknadno umaknilo. Delo, ki smo ga vložili, in ugotovitve, ki smo jih pridobili z anketo, predstavljajo dobrodošel dokument, če bi morda ministrstvo ponovno predlagalo spremembe Kolektivne pogodbe za javni sektor in Kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja v RS.

Socialnovarstveni zavodi

V začetnem delu mandatnega obdobja 2018–2022 je bil uspešno sklenjen postopek pridobivanja reprezentativnosti SVIZ za zastopanje interesov zaposlenih v socialno-varstvenih zavodih. V luči tega dejstva je bil izjemoma sprejet predlog za sklic članstva socialnovarstvenih zavodov, a srečanje zatem ni bilo izpeljano (ostaja zaveza SVIZ, da bomo sestanek organizirali).

Osrednja problematika na področju socialnovarstvenih zavodov se je nanašala na pogoje dela in položaj strokovnih delavcev, izvajalcev posebnega programa vzgoje in izobraževanja – skupinskih habilitatorjev. Aktualna je postala prevedba nazivov, pridobljenih pod okriljem Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, na področje ministrstva za izobraževanje.

Oktobra 2021 sta se Tanja Šafranko (kot vodja aktiva) in strokovni sodelavec SVIZ Jernej Zupančič pridružila prvemu krogu pogajanj za področje socialnega varstva. To je bilo hkrati prvič, da je v pogajanjih za področje zdravstva in socialnega varstva sodeloval tudi SVIZ.

Povezali smo se z Društvom specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije, in sicer s predsednico sekcije za področje usposabljanja oseb z zmernimi, težjimi in težkimi motnjami v

duševnem razvoju. Dogovorili smo se, da bo društvo kot strokovna organizacija v posebnem dopisu Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti seznanilo z vlogo strokovnih delavcev in stališčem do morebitnega spreminjanja posebnega programa vzgoje in izobraževanja. Dopis, ki je bil pripravljen januarja 2022, pomeni podporo za nadaljnja pogajanja SVIZ – sindikat in stroka namreč zastopamo enaka stališča.

Po izpeljanem prvem krogu pogajanj so le-ta zatem zastala, zato je 16. 2. 2022 potekala stavka zaposlenih v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva. Pogajanja so bila nato spet vzpostavljena, a so obstala »na mrtvi točki« – obeti, da bi se pogajalski skupini v svojih predlogih zblížali, so slabi.

Deluje tudi skupina za strokovne delavce v socialnovarstvenih zavodih – bistvenega napredka (še) ni zaznati. Čakamo na sogovornike iz nove vlade.

Dogovarjamo srečanje z vodstvenimi delavci socialnovarstvenih zavodov in predstavniki SVIZ – izmenjava in argumentacija pogledov, vezanih na organizacijo dela in položaj strokovnih delavcev na delovnem mestu skupinski habilitator.

Predsedstvo Sindikalne konference osnovnih šol in zavodov za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami SVIZ se je na svoji zadnji seji v mandatnem obdobju 2018–2022 – izpeljana je bila 3. junija 2022 – sešlo v Zavodu za usposabljanje, delo in varstvo dr. Marijana Borštnarja Dornava. Eden pomembnejših uspehov za članice in člane v CUDV-jih je pridobljena reprezentativnost, ki omogoča, da jih SVIZ zastopa v pogajanjih za spremembo Kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva.

Vzgojni zavodi

S predstavniki vzgojnih zavodov smo se srečali oktobra 2018 in se na sestanku dogovorili, da na MIZŠ s podpisi zaposlenih in širše javnosti naslovimo zahtevo po znižanju normativa.

Ob koncu leta 2020 smo dobili nov Zakon o obravnavi otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami v vzgoji in izobraževanju. Dokument prinaša tudi nove naloge in pristojnosti vzgojnih zavodov.

Vzgojni zavodi se soočajo s problematiko fluktuacije kadra in težavami pri pridobivanju delavcev z ustrezno izobrazbo (deficitarni poklic ...). V okviru izdatnih prizadevanj za ureditev položaja zaposlenih in razmer za delo v vzgojnih zavodih smo, med drugim, februarja 2022 o tem naslovili poseben dopis na MIZŠ, na problematiko področja pa smo v omenjenem obdobju opozorili še na novinarski konferenci.

Celostna zgodnja obravnava predšolskih otrok

Predstavniki SVIZ smo se sešli z delavkami, ki aktivno sodelujejo pri projektu celostne zgodnje obravnave predšolskih otrok. Tema srečanja je bila urejanje celostne zgodnje obravnave v predpisih in praksi. Menim, da smo dosegli dober kompromis med želenim in možnim.

V drugem delu novembra 2020 sem se seznanila s predlogom skupnosti vrtcev (interni dokument), pripisala dileme, pripombe in podala predloge. Strokovni sodelavec GO SVIZ Jernej Zupančič je pripravil delovni osnutek in vnesel vanj dva predloga, ki sta bila oblikovana upoštevaje pobude, ki smo jih prejeli s strani članstva. Delo je na tej točki za zdaj žel zastalo. Ker gre za spremembo normativov za dejavnost predšolske vzgoje, smo sodelovali tudi s predstavniki področne sindikalne konference SVIZ (razvojni oddelki in DSP v vrtcih).

Standardi in normativi

V sindikalni konferenci smo v aktualnem štiriletнем mandatnem obdobju namenili precej časa in truda predlogu sprememb Pravilnika o normativih in standardih za izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov za otroke s posebnimi potrebami. Končni zapis, ki dopušča morebitne naknadne predloge, je bil v skupnem dokumentu, ki je vseboval tudi predloge ostalih sindikalnih konferenc in sekcij, poslan na ministrstvo za izobraževanje decembra 2021. Odziva v času do oddaje tega poročila (junija 2022) nismo prejeli.

Delovno mesto varuh – negovalec

V povezavi z delovnim mestom varuh – negovalec je bilo aktualno vprašanje dodatka za neposredno delo v skupini (8. točka 39. člena KPJS), pri čemer je zaposlenim na omenjenem delovnem mestu pripadel dodatek za ves čas neposrednega dela z učenci.

Opravili smo poizvedbo glede zaposlitve varuhov – negovalcev (redno, po specifikih), ugotovitve nam bodo služile kot eden od dobrodošliх argumentov pri zagovarjanju stališča, da se mora normativ za omenjeno delovno mesto izboljšati.

Skozi celotno mandatno obdobje sem večkrat izpostavila potrebo po dvigu izhodiščnega plačnega razreda za delovno mesto varuh – negovalec, kar bo tema tudi v nadaljnjih pogajanjih. V tem času se je znatno izboljšal izhodiščni plačni razred varuhov – negovalcev v socialno-varstvenih zavodih,

aktualen je predlog za dvig izhodiščnega plačnega razreda za delovno mesto vzgojitelj predšolskih otrok – pomočnik vzgojitelja.

Menim, da bo treba v naslednjem mandatnem obdobju sklicati predstavnike varuhov – negovalcev v posameznih ustanovah ter glede na njihovo pripravljenost in angažiranost opredeliti korake za zaostrovanje zahteve po dvigu izhodiščnega plačnega razreda.

Dodatek za drugo neposredno delo (8. točka, 39. člena KPJS)

Zbrali smo nabor vsebin t. i. drugega dela. Na izobraževalnem seminarju aprila 2019 smo vprašanje o upravičenosti dodatka za to delo zastavili predstavnikom MIZŠ, dopis pa naslovili na vodjo finančne službe pri omenjenem ministrstvu. Ustreznega odgovora nismo prejeli. V naslednjem mandatu bi bilo treba navedeno vprašanje ponovno izpostaviti in vztrajati pri zahtevi po argumentiranem odgovoru.

Problematika nasilja učencev nad učitelji

Članstvo se je množično odzvalo na poziv k izpolnjevanju ankete o problematiki nasilja učencev nad učitelji, ki smo jo pripravili. Tej temi se je predsedstvo sekcije intenzivno posvetilo na več svojih srečanjih, veliko dela smo v skladu z dogovorjenimi zadolžitvami naknadno opravili tudi doma. Vse to se je združilo v analizi ter razmisleku in predlogih, kako nasilje preprečevati, zajeziti in premagovati. Načrtujemo, da bomo opravljeno delo izdali tudi v tiskani obliki.

Drugo

V mandatnem obdobju 2018–2022 smo sodelovali na sklicu predsedstev treh sindikalnih konferenc, kjer je bila osrednja tema delovni čas učiteljev (nadomeščanje, tretji steber). Oblikovana je bila skupina za evalvacijo obstoječega dokumenta delovnega časa učitelja, član le-te pa je bil tudi predstavnik naše konference. Zatem ko je bila ureditev uveljavljena in eno leto preizkušana v praksi, so bile namreč ob analizi opažene nekatere pomanjkljivosti oziroma anomalije, ki jih je treba popraviti.

Z dvema predstavnikoma smo aktivno sodelovali na pogovorih (sedež SVIZ) in pogajanjih (na MIZŠ) o kariernem razvoju strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju.

Sklep o določitvi javnih zavodov s področja vzgoje in izobraževanja ter delovnih mest, na katerih so javni uslužbenci upravičeni do dodatka – v tem mandatu smo pripomogli k vpisu treh novih delovnih mest.

Šola v naravi – aktivno smo sodelovali na srečanju dveh predsedstev, kjer smo se seznanili z rezultati anketnega vprašalnika. Podali smo svoje videnje in dileme. Naknadno je strokovni sodelavec GO SVIZ Jernej Zupančič naša stališča predstavil na seji predsedstva Sindikalne konference osnovnih in glasbenih šol ter zavodov za izobraževanje odraslih maja 2022 (v okviru 3. točke 'Pregled pripomb in predlogov članov v povezavi z dopisom - Opozorilo na kršitve pravic delavcev iz delovnega časa, ki opravljajo delo v šoli v naravi').

V novem štiriletnem mandatnem obdobju 2022–2026 bomo v Sindikalni konferenci osnovnih šol in zavodov za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami natančno spremljali aktivnosti Partnerstva za kakovosten in pravičen vzgojno-izobraževalni sistem na področju naše dejavnosti

ter posredovali argumentirana vprašanja, dileme, pričakovanja. Pripravili smo že predlog za vpeljavo dveh novih delovnih mest za izvajalce dodatne strokovne pomoči v vrtcih. Pozornost bomo namenili delovnemu času v vzgojno-izobraževalnih zavodih in aktivno sodelovali pri razrešitvi stavekvnih zahtev ter se v okviru tega zavzemali za takojšen pristop k dogovarjanju o spremembah Pravilnika o normativih in standardih za izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov za otroke s posebnimi potrebami.

Upam, da so člani čutili mojo odzivnost kot tudi odzivnost pravne službe in predsedstva naše sekcije. Zahvaliti se želim članom predsedstva za aktivno sodelovanje na srečanjih in povezovalno vlogo na njihovem področju dela. Brez njihove angažiranosti bi bile nekatere vsebine, predstavljene v tem poročilu, osiromašene, morda bi kakšen del tudi izostal. Ves čas je z nami sodeloval Jernej Zupančič kot predstavnik strokovne službe GO SVIZ. S svojim strokovnim znanjem kot tudi z dobrim poznavanjem posameznih področij konference je bil pri našem delu nepogrešljiv. Hvaležna sem za vsak odziv članov naše konference ter oporo vodstva in ostalih strokovnih sodelavcev SVIZ, ki so bili vpeti v aktivnosti Sindikalne konference osnovnih šol in zavodov za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami.